

Postadres Postbus 24, 9410 AA Beilen
Telefoon (0593) 53 92 22
Internet www.middendrenthe.nl
E-mail gemeente@middendrenthe.nl

Aan de commissie Ruimte en Groen

Bezoekadres
Beilen Raadhuisplein 1
ma 8.30 – 16.30
di, vr 8.00 – 12.00
13.00 – 15.30
wo, do 13.00 – 15.30
za 8.00 – 12.00
Smilde Elzenlaan 10
ma t/m vr Gesloten

Datum: 11 augustus 2020
Behandeld door: Tsveti Mulder
Zaaknummer: 1074360
Onderwerp: Inventarisatie arbeidsmigranten
huisvesting

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Bijlagen:
Verzonden op:

Geachte commissieleden,

De gemeente Midden-Drenthe heeft in 2016 het beleid 'Huisvesting van arbeidsmigranten' opgesteld om mogelijkheden te bieden voor flexibele, kwalitatief en kwantitatief goede huisvesting van arbeidsmigranten. Het doel was om te anticiperen op het in de afgelopen jaren toegenomen aantal arbeidsmigranten dat naar Nederland toetrekt. Echter op 2 april 2020 heeft de gemeenteraad besloten om het beleid gedeeltelijk te bevriezen. De reden was dat in paragraaf 3.3 van het beleid het huisvesten van arbeidsmigranten in woonhuizen werd toegestaan wat voor verdere krapte op de woningmarkt zorgde. Bovendien is de gemeente voor een groot deel het zicht kwijtgeraakt op het aantal arbeidsmigranten dat jaarlijks in Midden-Drenthe verblijft. Deze ontwikkelingen gaven aanleiding voor het actualiseren en evalueren van het beleid.

Op 1 juni jongstleden is de voorbereiding van de inventarisatie van start gegaan, waarbij sterk is ingezet op het benaderen van ondernemingen, (branche)organisaties, ketenpartners en inwoners binnen de gemeente Midden-Drenthe. Deze overweging is gemaakt om zoveel mogelijk inzichten, meningen en ideeën te verzamelen waardoor het vraagstuk van alle kanten belicht kan worden. De inventarisatie heeft plaatsgevonden in de weken 26 tot en met 31. Gebaseerd op de bevindingen hiervan wordt dit voorstel opgesteld.

Wie hebben we benaderd?

Het contact is gelegd door contactpersonen die bekend zijn bij de gemeente telefonisch te benaderen, waarop vragenlijsten aan hen zijn voorgelegd. De vragenlijsten bevatten een algemene vraagstelling naar de ervaring met het beleid in de praktijk. Ook werd gevraagd om verbeterpunten voor het beleid te noemen. Specifiek werden brancheorganisaties zoals het LTO, FNV en CNV benaderd. De contactpersonen binnen deze organisaties zijn Taeke Wahle van het LTO Noord, Gert Seubring van LTO Midden-Drenthe, Bart Plaatje van het FNV en het info centrum van CNV. In oktober zullen wij met het LTO en haar leden in gesprek gaan voor nader overleg over de arbeidsmigranten huisvesting.

Verder is contact opgenomen met particuliere ondernemingen en organisaties, waaronder agrarische bedrijven, uitzendbureaus, woningcorporaties en vastgoedbeheerders. Tevens hebben bewonersplatformen en buurtcentra via de afdeling Dorpscontact vragenlijsten ontvangen in week 28. Daaropvolgend zijn bijeenkomsten georganiseerd met Bewonersplatform Smilde en Dorpsbelangen Hoogersmilde waar de problematiek rondom arbeidsmigranten huisvesting is besproken.

Voorlopige uitkomsten van de inventarisatie

Uit de resultaten van de inventarisatie kan afgeleid worden dat het beleid uit 2016 niet voldoet aan de eisen van de (branche)organisaties, de behoeftes van ondernemingen en inwoners en het aanbod van de markt. In Midden-Drenthe verblijven gemiddeld per jaar 647 arbeidsmigranten vaak tussen de drie en vier maanden. Van deze arbeidsmigranten zijn de meesten gehuisvest in woonhuizen in de kernen van Bovensmilde, Smilde en Hoogersmilde. Ook verblijven arbeidsmigranten op campings en kamers, zoals in Wijster op de Camping Otterberg en op kamers in Beilen en Hijken. Gemiddeld worden meer arbeidsmigranten gehuisvest in Midden-Drenthe dan dat er werken binnen de gemeente. De benaderde contactpersonen kaarten aan dat het huidige beleid niet aansluit op de realiteit en geen ruimte biedt voor goede huisvesting. Drie essentiële punten werden vrijwel collectief ervaren door de betrokkenen:

- een te groot aantal arbeidsmigranten wordt per huishouden toegestaan,
- de mogelijkheden voor geconcentreerde, grootschalige huisvesting ontbreken;
- de randvoorwaarden voor het realiseren van nieuwe huisvesting zijn te beperkend.

1. “Terugbrengen van het aantal toegestane arbeidsmigranten per huishouden”

Als gevolg van het huisvesten van een groot aantal arbeidsmigranten per huishouden, geven inwoners aan veel overlast te ervaren. Vooral bij woonhuizen waar vaak tot wel acht arbeidsmigranten verblijven, speelt deze problematiek. Bovendien benadrukken brancheorganisaties zoals het FNV dat een gebrek aan privacy door het delen van kleine ruimtes met te veel mensen tot onenigheid kan leiden. Er dient duidelijke regelgeving te zijn voor overlast en waar en wanneer arbeidsmigranten gehuisvest mogen worden in woonhuizen. Ook onderlijnen brancheorganisaties de noodzaak om regelgeving op te stellen voor de samenstelling van huishoudens, om zo stabiele woonsituaties te bevorderen. Het verlagen van het aantal arbeidsmigranten per huishouden zal op deze manier voor kwalitatief betere en humane woonomstandigheden zorgen. De arbeidsmigranten zijn een onmisbare groep geworden in Nederland en verdienen degelijke huisvesting.

- Hoe staat u tegenover het terugbrengen van het toegestane aantal van zes arbeidsmigranten per huishouden naar vier per huishouden om gunstige woonomstandigheden te stimuleren?

2. “Mogelijkheden voor huisvesting moeten worden uitgebreid”

In het beleid uit 2016 worden meerdere typen huisvesting voorgeschreven waaronder recreatiewoningen, kamercomplexen en hotels of pensions. Echter in de praktijk geven ondernemers aan vrijwel geen omgevingsvergunning verleend te kunnen krijgen voor deze opties. De consequentie is dat het huisvesten van arbeidsmigranten in opgekochte woonhuizen in kernen van dorpen aantrekkelijker wordt. Omwonenden hebben daardoor een grotere kans op overlast. Overigens is deze vorm van huisvesten niet passend bij de wensen van tijdelijk verblijvende arbeidsmigranten. Zij komen voornamelijk voor het werk naar Midden-Drenthe en tonen geen behoefte om te integreren in de samenleving. Zowel inwoners als ondernemingen vinden dat er ook ruimte in het beleid moet zijn voor het huisvesten op het erf van werkgevers mits er voldoende controle is. Toch is volgens de respondenten het realiseren van hotels of campings een beter alternatief. De arbeidsmigranten zijn dan zelf verantwoordelijk voor de kosten en werkgevers vervullen geen secundaire functie als huisbaas. Deze hotels of campings kunnen als nieuwe bestemming van vervallen recreatieparken dienen.

- Hoe wenselijk vindt u het bieden van mogelijkheden als gemeente voor het realiseren van hotels of campings voor arbeidsmigranten op terreinen van vervallen recreatieparken?

3. “Vijfhonderd meter buiten de bebouwde kom is onvoldoende”

Alhoewel brancheorganisaties en inwoners aansluiten bij het idee om kernen van dorpen vrij te houden, beperkt het beleid uit 2016 ontwikkelingen in het buitengebied. Met name de eis dat huisvesting tot maximaal 500 meter buiten de bebouwde kom gerealiseerd mag worden, is niet werkbaar in de praktijk. Zoals eerder besproken, wordt het huisvesten in woonhuizen door dergelijke beperkingen aantrekkelijker voor ondernemingen, wat vaak ongunstige gevolgen heeft op de leefbaarheid van dorpen. Door het uitbreiden van de 500 meter randvoorwaarde wordt huisvesten in het buitengebied mogelijk, waardoor de druk op de huizenmarkt in dorpen afneemt. Voorbeelden van potentiële locaties in het buitengebied zijn vervallen recreatieparken, opgekochte landbouwgrond voor herbestemming en erven bij de werkgevers. Zodoende gaat het realiseren van grootschalige projecten op die locaties niet ten kosten van natuurgebieden in Midden-Drenthe. Ook kan de realisatie van nieuwe woningcomplexen gepaard gaan met betere handhaving en regelgeving voor de samenstelling van woningen.

- Hoe staat u tegenover het uitbreiden van de randvoorwaarde om meer dan 500 meter buiten de bebouwde kom grootschalige en geconcentreerde huisvesting voor arbeidsmigranten te realiseren?

Hoe gaan we verder?

Het is cruciaal om op te merken dat de gegevens ontleend zijn aan respondenten die beschikbaar waren tijdens de vakantieperiode. Toch is de vragenlijst effectief geweest en een verlengde inventarisatie periode zal tot meer informatie leiden over de spreiding van arbeidsmigranten in Midden-Drenthe. Daarom wordt geadviseerd om het termijn voor de inventarisatie te verlengen tot in oktober 2020. Mede is het van belang dat de uitkomst van het gesprek met het LTO opgenomen wordt als bouwsteen van het nieuwe beleid. Het is de bedoeling dat de actualisatie van het beleid wordt voortgezet door de inventarisatie als basis te nemen en onderdelen waar de meeste druk op staat sterker te belichten.

- Heeft u nog andere aanbevelingen voor het beleid rondom arbeidsmigranten huisvesting die u aan ons mee wilt geven?

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Tsveti Mulder, beleidsmedewerker Ruimtelijk beleid & Projecten te bereiken op maandag t/m vrijdag via telefoonnummer (0593) 53 93 51 en e-mail t.mulder@middendrenthe.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris,

de burgemeester.